رویش روان شناسی، سال۱۱، شماره۵، شماره پیاپی ۷۴، مرداد ۱۴۰۱
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),11(5), 2022

پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در زنان متأهل

Predicting marital satisfaction based on sexual knowledge and sexual schemas in married women

صفحات ۷۸-۶۹

مهسا ترابی (نویسنده مسئول)
کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک، مرکزی، ایران.
دکتر علی اکبر ملکی راد
دانشیار مرکز علوم تحقیقات شناختی و رفتاری در نیروی انتظامی، معاونت بهداشت، امداد و درمان ناجا، تهران، ایران.

Mahsa Torabi*
M. A of Clinical Psychology, Islamic Azad University, Arak Branch, Markazi, Iran.
Mahsatorabi421@gmail.com
Dr. Ali Akbar Maleki rad
Associate Professor, Center for Cognitive and Behavioral Research Sciences in Law Enforcement, NAJA Deputy of Health, Relief and Treatment, Tehran, Iran.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در زنان متأهل انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی زنان مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره بهزیستی شهر اراک در ماه‌های خرداد و تیر سال ۱۳۹۸ بودند. به روش نمونه-گیری دردسترس، ۱۱۰ نفر از مراجعه کنندگان به این مرکز به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های رضایت زناشویی EMS-S (انریچ، ۱۹۸۹)، دانش جنسی SKS (آن‌هوپر، ۱۹۹۲) و طرحواره‌های جنسی SSS (اندرسون و سیووانسکی، ۱۹۹۴)، استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل رگرسیون به کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۳، تحلیل شد. یافته‌های حاصل از تحلیل داده های پژوهش نشان داد که بین دانش جنسی، طرحواره‌های جنسی و رضایت زناشویی همبستگی معنی‌دار وجود دارد (P<۰/۰۵). همچنین، شاخص ضریب تعیین چندگانه اصلاح‌شده، نشان داد که متغیرهای پیش‌بین شامل دانش جنسی و طرحواره‌های رمانتیک، صریح و خجالتی، می‌توانند در مجموع ۳۵٪ از رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که رضایت زناشویی در زنان متأهل با عواملی از جمله دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در ارتباط است؛ بنابراین، برنامه‌های توانمندسازی و آموزشی با هدف دانش افزایی جنسی و افزایش علاقه بین زوجین، می‌تواند نقش مؤثری در بهبود کیفیت زناشویی و افزایش رضایت از زندگی را به همراه داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: *رضایت زناشویی، دانش جنسی، طرحواره‌های جنسی، زنان متأهل.*

Abstract

The aim of this study was to predict marital satisfaction based on sexual knowledge and sexual schemas in married women. The research method was descriptive-correlational. The statistical population included all women who were referred to the Welfare Counseling Center in Arak in June and July 2018. Using the available sampling method, 115 patients referred to this center were selected as the research sample. In order to collect information, Enrich (1989) Marital Satisfaction Questionnaire, Anhopper (1992) Sexual Knowledge Questionnaire, and Anderson and Sivansky's (1994) Sex Schemas were used to collect data. Data were analyzed using a regression analysis test using SPSS software version 23. Findings from the analysis of research data showed that there is a significant correlation between sexual knowledge, sexual schemas, and marital satisfaction (P <0/05). Also, the modified multiple determination coefficient indexes showed that predictor variables, including sexual knowledge and romantic, explicit, and shy schemas, can predict a total of 35% of marital satisfaction. According to the results of this study, it can be concluded that marital satisfaction in married women is related to factors such as sexual knowledge and sexual schemas; Therefore, empowerment and educational programs with the aim of increasing sexual knowledge and increasing interest between couples can play an effective role in improving the quality of marriage and increasing life satisfaction.

Keywords: *Marital Satisfaction, Sexual Knowledge, Sexual Schemas, Marriage Women.*

نوع مقاله : کاربردی **دریافت : شهریور ۱۴۰۰** **پذیرش: اردیبهشت ۱۴۰۱** **ویرایش نهایی: مرداد ۱۴۰۱**

مقدمه

خانواده را می‌توان یک واحد عاطفی و شبکه‌ای از روابط درهم تنیده‌ای دانست که از پیوند زناشویی زن و مرد، بنا نهاده می‌شود و رضایت یک فرد از زندگی زناشویی، به منزله رضایت او از خانواده محسوب می‌شود (کرمی و همکاران، ۱۴۰۰). یکی از تهدیدات رشد و

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

بالندگی در زندگی زناشویی زوجین، ناسازگاری و نارضایتی در زندگی زناشویی است (باچم[1] و همکاران، ۲۰۱۸). براساس نظریه چرخه نظام‌های زناشویی و خانواده السون[2]، روابط رضایت‌بخش در زندگی زناشویی به خانواده اجازه می‌دهد تا میزان توانایی و همبستگی خود را در پاسخ به نیازهایی که با آن مواجه می‌شود، تغییر دهند. در نتیجه این توانایی و همبستگی ایجاد شده به واسطه رضایت زناشویی رفتارهایی همچون همبستگی[3]، انعطاف‌پذیری[4] و ارتباطات[5]، در زندگی زناشویی تسهیل و نارضایتی زناشویی را در کانون خانواده کاهش می‌دهد (السون و همکاران، ۲۰۱۹). رضایت زناشویی[6]، یکی از مفاهیم متداول برای ارزیابی شادی و ثبات در یک ازدواج است (روز[7] و همکاران، ۲۰۱۹). در حقیقت آنچه که حتی از خود ازدواج مهم‌تر است، موفقیت ازدواج و رضایت زوج‌های متأهل است که جوی سرشار از احترام، تعهد و مسئولیت بر آن حاکم است (امیدیان و همکاران، ۱۳۹۷). رضایت زناشویی یعنی داشتن ذهنیت خوشایند در بین زوجین از جنبه‌های مختلف ازدواجشان که مستقیماً برکیفیت زندگی آن‌ها تأثیر می‌گذارد (اکسی[8] و همکاران، ۲۰۱۷). رضایت زناشویی از جمله مهم‌ترین عواملی است که بر خانواده اثر می‌گذارد و باعث حفظ زندگی زناشویی می‌شود و همچنین تحت تأثیر عوامل مختلفی مانند خصوصیات شخصی افراد، بلوغ فکری، رضایت جنسی، دلزدگی زناشویی و غیره قرار می‌گیرد (اکسی و همکاران، ۲۰۱۸).

رضایت زناشویی، جنبه‌ای بسیار مهم و پیچیده از رابطه زناشویی محسوب می‌شود؛ بنابراین، بررسی عواملی که باعث افزایش رضایت زناشویی می‌شود، بسیار مهم است. در این رابطه، یکی از متغیرهای تأثیر گذار بر افزایش رضایت زناشویی زنان متأهل، دانش جنسی است (ذاکرپور آقاملکی و خان محمدی، ۱۳۹۹). آگاهی و دانش جنسی[9]، عبارت است از مجموعه معلومات، دانش و آگاهی فرد در مورد جنسیت و مسائل جنسی از جمله جنبه‌های فیزیولوژی، تولید مثل، عملکرد و رفتار جنسی فردی و بین‌فردی (بختیارپور و همکاران، ۱۳۹۵). دانش جنسی می‌تواند بر همه‌ی ارتباطات و تعاملات زندگی زوجین تأثیرگذار باشد. اگر زوجین در زندگی خود شناخت بیشتری نسبت به این بعد مهم رابطه داشته باشند، قادر خواهند بود که شیوه‌های ارتباطی خود را بهبود بخشند و در هنگام حل تعارضات زناشویی یک راه حل سازنده را در پیش بگیرند (لیو[10] وهمکاران، ۲۰۲۰). نتایج حاکی از آن است که افزایش آگاهی و دانش جنسی و اصلاح باورها و بازخورد افراد نسبت به مسائل جنسی، در بهبود مشکالت زناشویی مؤثر هستند (بشارت و رنجبر کالگری، ۱۳۹۲). دوج[11] و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که رضایت جنسی با نگرش‌های آشکار و تلویحی جنسی رابطه دارد. فقدان دانش جنسی، با افزایش آسیب‌پذیری فرد، زمینه ساز پیدایش و تشدید اختالالت جنسی می‌شوند (انجمن روان‌پزشکی آمریکا[12]، ۲۰۱۳). همچنین، نتایج مطالعات ترابی و همکاران (۱۳۹۹)، بشارت و همکاران (۱۳۹۶) و آتاکی و همکاران[13] (۲۰۲۱)، نشان داد که دانش و نگرش جنسی با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار دارد.

یکی دیگر از متغیرهایی که می‌تواند بر رضایت زناشویی، زوجین تأثیر گذار باشد، طرحواره‌های جنسی[14] است (کروک و کورت[15]، ۲۰۱۹). طرحواره‌های جنسی، تعمیم شناختی ابعاد جنسی فرد است که از تجارب قبلی فرد نشأت گرفته و طیف وسیعی از ابعاد جنسی از جمله گرایش‌های جنسی، رفتارهای جنسی، نگرش‌های جنسی و بازنمایی شناختی هویت جنسی فرد را در بر می‌گیرد. با توجه به اینکه تصور افراد از خودشان می‌تواند بر رفتارهای آن‌ها تأثیرگذار باشد، به نظر می‌رسد طرحواره‌های جنسیتی افراد که در واقع نگرش‌های آن‌ها را در مورد نقش جنسیشان را نشان می‌دهد. زنانی که دارای طرحواره‌های جنسی مثبت هستند، نسبت به زنانی که طرحواره‌های جنسی منفی دارند، احساس بهتری نسبت به تجربیات جنسی خود دارند و این طرحواره‌های مثبت آن‌ها را به سمت وارد شدن به یک رابطه

1 . Bachem
2 . circumplex model of marital
3 . cohesion
4 . flexibility
5 . communication
6. marital satisfaction
7 . Rose
8. Xie
9. sexual knowledge
10 . Lyu
11 . Doge
12 . American Psychiatric Association
13 . Attaky
14 . sex schemes
15 . Körük & Kurt

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

جنسی رضایت بخش هدایت می‌کند (خندان دل و کاویانی، ۱۳۹۳). از نظر گاتمن و لونسون[1] (۲۰۱۶)، طرحواره های جنسی یعنی نگرش-های جنسی فرد که در نظریه اندرسون و سیووانسکی[2] (۱۹۹۴) به عنوان باورهای اساسی ابعاد جنسی فرد تعریف شده که از تجارب گذشته مشتق شده و در تجربه‌های زمان حال ظهور پیدا می‌کنند. آن‌ها در پردازش اطلاعات جنسی افراد تأثیر بسیاری می‌گذارند و در رضایت و یا عدم رضایت جنسی، نقش بسیار مهمی دارند. طرحواره‌ها ی جنسی از دو بعد مثبت پرشور- عاشقانه[3] و صریح- راحت[4] و یک بعد منفی طرحواره خجالتی - محتاط[5] تشکیل شده است. افرادی که طرحواره‌های مثبت جنسی دارند برخلاف گروه دیگر در نگرش‌های جنسی خود راحت‌تر بوده و در نتیجه طیف گسترده‌تری از فعالیت‌های جنسی رضایت‌بخش را در طول زندگی جنسی خود گزارش می‌کنند (گاتمن و لونسون، ۲۰۱۶). مریمی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به تعیین نقش طرحواره‌های جنسی در پیش‌بینی رضایت زناشویی دانشجویان زن متأهل پرداختند. نتایج نشان داد که طرحواره جنسی و مولفه های آن (پرشور و رمانتیک و صراحت- راحت) قادر به پیش‌بینی رضایت زناشویی هستند. جماعتی اردکانی و همکاران (۱۳۹۹) ضمن مطالعه‌ای نشان دادند که طرحواره پرشور- عاشقانه و صریح- باز قادر به پیش‌بینی رضایت جنسی زنان است. بابایی و همکاران (۱۳۹۸) در مطالعه‌ای به این نتیجه دست یافتند که طرحواره‌های جنسی مثبت، بطور معناداری تعارضات زناشویی کمتری را بدنبال دارد. همچنین، نتیج مطالعات اسلامی باباحیدری و همکاران (۱۴۰۰)، صابونچی و همکاران (۱۳۹۹)، زرگری نژاد و احمدی (۱۳۹۸) و مام صالحی و همکاران (۱۳۹۸)، بیان کننده رابطه معنادار بین طرحواره‌های جنسی و رضایت زناشویی در گروه‌های مختلف از زنان بود.

با توجه به آنچه بیان شد و در نظر گرفتن اینکه رضایت زناشویی می‌تواند بسیاری از نیازهای روان‌شناختی زوجین را در یک فضای امن زناشویی برآورده سازد و تأثیر به سزایی در بهبود صمیمیت، تفاهم و سازگاری همسران، سلامت جسمی و روانی، پیشرفت اقتصادی، اشتغال و رفاه خانواده و بهداشت روانی اعضا داشته باشد، بنابراین تعیین عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی مانند دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی می‌تواند در بهبود و ارتقاء رضایت زناشویی زنان مهم باشد. همچنین، با توجه به اینکه عملکرد و رضایت زناشویی زوجین یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار در دوام و بقاء ازدواج‌ها است، بنابراین شناسایی عوامل پیش بین آن و بهبود و ارتقا ء رضایت زناشویی در روابط بین زوجین می تواند به کاهش مشکلات و تعارضات زناشویی و بالطبع پایین آمدن آمار بالای پدیده طلاق در بین زوجین منجر گردد. از سویی دیگر، با توجه به اینکه تا کنون مطالعه‌ای به پیش‌بینی رضایت زناشویی با توجه به نقش متغیرهای دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی به صورت همزمان در بین زنان متأهل انجام نشده است، ضرورت انجام این مطالعه آشکار می‌شود. از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در بین زنان متأهل، انجام شد.

روش

روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی زنان مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره بهزیستی شهر اراک در ماه‌های خرداد و تیر سال ۱۳۹۸ بودند. به روش نمونه‌گیری دردسترس، ۱۱۵ نفر از مراجعه کنندگان به این مرکز به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش، عبارت بوند از: عدم ابتلا به اختلالات روان‌شناختی (به تشخیص روان‌شناس پژوهش بر اساس دفترچه راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5)) و داشتن سواد خواندن و نوشتن. ملاک‌های خروج شامل عدم تمایل مراجع به ادامه همکاری و ناقص پر کردن پرسشنامه‌ها، بود. پس از انتخاب نمونه پژوهش، اطلاعاتی درباره‌ی موضوع پژوهش تا آنجا که در نتایج پژوهش تأثیرگذار نباشد، به شرکت‌کننده‌ها داده شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها تعداد ۵ پرسشنامه ناقص بود که از نمونه پژوهش خارج شد و تعداد ۱۱۰ پرسشنامه تحلیل شد. به تمامی شرکت‌کنندگان اطمینان خاطر در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و تحلیل گروهی داده‌ها بدون ذکر مشخصات ارائه شد. در نهایت جهت تحلیل داده‌ها، از آزمون آماری تحلیل رگرسیون و نرم افزار SPSS نسخه ۲۳، استفاده شد

1 . Gottman & Levenson
2. Anderson & Syranovosky
3 . passionate schema-romance
4 . explicit schema-comfortable
5 . schematic shy-cautious

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

ابزار سنجش

مقیاس رضایت زناشویی انریچ (EMSS)[1]: این مقیاس در سال ۱۹۸۹ توسط اولسون[2]، ساخته شده است و فرم کوتاه آن شامل ۴۷ ماده خود گزارشی است. هر گویه شامل یک مقیاس ۵ درجه‌ای است (کاملاً موافقم، موافقم، نه موافق و نه مخالف، مخالفم، کاملاً مخالفم) که دامنه آن از ۱ تا ۵ مرتب شده است. کمترین نمره ۴۷ و بیشترین نمره ۲۳۵ است که هرچه نمره فرد بیشتر باشد نشان دهنده رضایت زناشویی بالاتر است. این مقیاس از دوازده خرده مقیاس تشکیل شده است که شامل تحریف آرمانی، خرسندی زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزندپروری، خانواده و دوستان، نقش های مساوات طلبی و جهت گیری مذهبی، می شود. در پژوهش السون و همکاران (۱۹۹۱)، ضریب همبستگی مقیاس رضایت زناشویی انریچ با مقیاس رضایت خانوادگی[3] (اولسون و ویلسون، ۱۹۸۲) از ۰/۴۱ تا ۰/۶۰ و با مقیاس رضایت زندگی[4] (داینر[5] و همکاران، ۱۹۸۵) از ۰/۳۲ تا ۰/۴۱ بود که نشانه روایی سازه این پرسشنامه است. السون (۱۹۸۹) ضریب آلفای کرونباخ را ۹۲٪ به دست آورد. سلیمانیان (۱۳۷۳) پرسشنامه رضایت زناشویی را ترجمه و همبستگی درونی آن را ۹۵٪ گزارش کرده است. همچنین ضریب پایایی آزمون نیز در پژوهش سلیمانیان (۱۳۷۳) به روش آلفای کرونباخ ۹۵٪ به‌دست آمد. در پژوهش تیمورپور و همکاران (۱۳۸۹) ضریب همبستگی پرسشنامه انریچ با مؤلفه‌های رضایت خانوادگی ۰/۴۰ تا ۰/۶۰ به دست آمد که نشان از روایی سازه این پرسشنامه است. در پژوهش حاضر، همسانی درونی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد.

مقیاس دانش جنسی (SKS)[6]: پرسشنامه دانش جنسی آن‌هوپر[7] (۱۹۹۲) به صورت تک مؤلفه‌ای و دارای ۱۵ گویه پیرامون مسائل جنسی زنان و مردان است، از این‌رو، برای هر دو جنس کارایی دارد. به دو طریق می‌توان پرسشنامه را تحلیل کرد: ۱. براساس مؤلفه‌های پرسشنامه و ۲. تحلیل بر اساس میزان نمره به‌دست آمده. تحلیل بر اساس میزان نمره کسب شده به این صورت است که گویه‌های این پرسشنامه به صورت درست و غلط پاسخ داده می‌شود و به گویه درست یک امتیاز و به گویه غلط نمرهای تعلق نمی‌گیرد. از این رو حداکثر نمره آزمون ۱۵ و حداقل نمره آن صفر است. این آزمون در پژوهش عشقی و همکاران (۱۳۸۶) استفاده شد که برای تعیین همسانی درونی آن از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ استفاده شد و روایی محتوای آن توسط پنج متخصص مشاور و پزشک متخصص زنان و زایمان تأیید شد. در پژوهش حاضر، همسانی درونی این پرسشنامه به روش کودر ریچاردسون ۰/۷۸ به دست آمد.

مقیاس طرحواره‌های جنسی (SSS)[8]: این پرسشنامه توسط اندرسون و سیووانسکی (۱۹۹۴) طراحی شده و دارای دو فرم جداگانه زنانه و مردانه است. مقیاس طرحواره جنسی مردان از ۴۵ صفت تشکیل شده است. برای مقیاس مردان خرده مقیاس‌ها شامل: پرشور- با محبت، قدرتمند - پرخاشگر، روشنفکر - مترقی است. و فرم زنانه آن شامل: پرشور - رمانتیک، صریح - راحت، خجالتی - محتاط است. شرکت کننده باید در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای (از اصلاً: ۰ تا خیلی زیاد: ۶) مشخص سازد که هر یک از این صفات تا چه حد وی را توصیف می‌کند و در شخصیت او نمود دارد. از آنجایی‌که افراد به گونه آزادانه در مورد مسائل جنسی خود صحبت می‌کنند، ۱۸ صفت به عنوان گویه‌های پر کننده در این آزمون بکار رفته‌اند تا ماهیت ویژگی اصلی مورد ارزیابی از دید شرکت کنندگان پنهان بماند. زیر مقیاس پرشور- رمانتیک دارای ۱۰ سؤال، زیر مقیاس صریح - راحت دارای ۸ سؤال و زیر مقیاس خجالتی- محتاط نیز دارای ۸ سوال است. نمره گذاری عبارت ۴۵ به شکل معکوس است. از جمع نمرات خرده مقیاس‌ها نمره کل طرحواره جنسی بدست می‌آید. کسب نمرات باالاتر نشان دهنده طرحواره جنسی مربوطه در فرد است. اندسون و کای (۲۰۰۱) روایی و پایایی "مقیاس طرحواره جنسی" را بر روی ۳۸۷ زن متأهل دانشجوی دانشگاه اوهایو آمریکا انجام داد. روایی همگرای مقیاس فوق با "مقیاس دانش و نگرش جنسی" ضریب همبستگی ۰/۷۵ به‌دست آمد که روایی همگرایی این آزمون اثبات می‌شود. پاپایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ با نمونه فوق ۰/۸۲ به‌دست آمد. نووسیلیکی و همکاران (۲۰۰۳) در پژوهش خود روایی سازه" مقیاس طرحواره جنسی" را به روش تحلیل عامل تأییدی بر روی ۵۶۱ تن از زنان و مردان متأهل لهستانی

1. Enrich Marital Satisfaction Scale
2. Olson
3 . Family Satisfaction Scale
4 . Satisfaction with Life Scale
5 . Dyner
6. Sexual Knowledge Scale
7. Ann Hooper
8. Sexual Schemas Scale

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

بررسی و تأیید شد. پاپایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق در فرم زنانه ۰/۷۰ و در فرم مردانه ۰/۷۲ به دست آوردند. مجتبائی و همکاران (۱۳۹۴) آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای خرده مقیاس‌های پرشور- رمانتیک، صریح-راحت و خجالتی- محتاط به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۶۶ و ۰/۵۶ و برای کل پرسشنامه ۰/۷۸، گزارش کردند. آن‌ها برای تعیین روایی محتوایی پرسشنامه از نظر متخصصان استفاده کردند، نظر متخصصین در این زمینه موید ارتباط صفت‌های مقیاس با سازه طرحواره جنسی زنان بود. در پژوهش حاضر، همسانی درونی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس‌های پرشور-رمانتیک، صریح- راحت و خجالتی- محتاط به ترتیب برابر با ۰/۷۱، ۰/۷۳ و ۰/۷۲، به‌دست آمد.

یافته ها

بررسی ویژگی جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش نشان داد که میانگین و انحراف استاندارد سن زنان برابر است با (۲۷/۷۲۷±۴/۰۸۹) بود. و حداقل ۲ سال و حداکثر دارای ۸ سال زندگی متأهل بودند. در جدول شماره ۱، آماره‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندار) و ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش، ارائه شده است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی و ماتریس همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	دانش جنسی	رمانتیک بودن	صریح بودن	خجالتی بودن	رضایت زناشویی	کجی	کشیدگی
دانش جنسی	۲۰/۷۱	۲/۷۳	۱					۰/۱۳	-۱/۱۰
رمانتیک بودن	۳۳/۱۳	۸/۲۷	۰/۶۰	۱				۰/۳۴	-۰/۴۵
صریح بودن	۳۳	۸/۱۷	۰/۵۸	۰/۶۶	۱			۰/۰۲	-۰/۴۶
خجالتی بودن	۲۴/۴۶	۶/۰۱	-۰/۵۲	-۰/۶۰	-۰/۶۷	۱		-۰/۲۸	-۱/۴۰
رضایت زناشویی	۳۴/۰۷	۵/۶۹	۰/۷۰	۰/۸۲	۰/۸۱	-۰/۶۲	۱	-۰/۱۵	-۱/۲۰

**P< ۰/۰۱

با توجه به نتایج جدول ۱، می‌توان گفت که رضایت زناشویی با دانش جنسی (**r= ۰/۷۰**)، طرحواره رمانتیک بودن (**r=۰/۸۲**)، طرحواره صریح بودن (**r= ۰/۷۰**)، همبستگی مثبت و معنادار (P<۰/۰۱) و با طرحواره خجالتی بودن (**r= -۰/۶۲**)، همبستگی منفی معناداری دارد (P<۰/۰۱)

یکی از مفروضات رگرسیون عدم وجود اثر هم خطی بین متغیرهای مستقل است. شاخص‌های تحمل واریانس و تورم واریانس این فرضیات را چک می‌کنند. مقدار شاخص تلورانس بین صفر و یک است. به ازای هر متغیر مستقل یک مقدار برای این شاخص وجود دارد، اگر مقدار این شاخص به یک نزدیک باشد نشان از این است که این متغیر با بقیه متغیرهای مستقل اثر هم خطی ندارد و اگر به صفر نزدیک باشد عکس این حالت را نشان می‌دهد (دانش جنسی= ۰/۸۱، رمانتیک بودن= ۰/۵۹، صریح بودن= ۰/۷۱ و خجالتی بودن= ۰/۶۴). هم‌چنین شاخص VIF نیز در صورتی نشان از تأئید عدم وجود اثر هم خطی بین متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که مقداری کمتر از ۲ اختیار کند (p<۰/۰۵) که در این پژوهش میزان آن برای متغیرهای دانش جنسی، رمانتیک بودن، صریح بودن و خجالتی بودن به ترتیب ۱/۲۲، ۱/۵۷، ۱/۲۳ و ۱/۱۳، به‌دست آمد.

جدول ۲. نتایج رگرسیون نقش دانش جنسی، رمانتیک بودن، صریح بودن و خجالتی بودن بر رضایت زناشویی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	R	R2	R2adj	Sig
رگرسیون	۱۰۷۰/۱۶	۹	۱۱۹/۴۶	۱۲/۱۳	۰/۵۹	۰/۳۵	۰/۳۲	۰/۰۰۱
باقیمانده	۲۰۳۱/۱۸	۱۰۱	۹/۹۰					
کل	۳۱۹۹/۸۰	۱۱۰						

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، مقدار معناداری گزارش شده کمتر از ۰/۰۵ شده است و نشان از معنی‌دار بودن مدل رگرسیون است. در این پژوهش مقدار **R2** برابر ۰/۳۵ شده است به این معنا که متغیرهای دانش جنسی، رمانتیک بودن، صریح بودن و خجالتی بودن، ۳۵ درصد توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی را دارند.

با توجه به معنادار بودن کل مدل اکنون باید بررسی کرد که کدام یکی از ضرایب صفر نیست و یا به‌عبارت‌دیگر کدام متغیر یا متغیرها تأثیر معنادار در مدل دارند. به این منظور از آماره t استفاده شد که نتایج در جدول ۳، گزارش شده است.

جدول ۳. ضرایب استاندارد، غیراستاندارد و آماره t متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

متغیر پیش بین	ضرایب رگرسیون			tآماره	سطح معناداری
	استاندارد نشده		استاندارد شده		
	B	خطای استاندارد	beta		
مقدار ثابت	۴۶/۰۸	۲/۱۳		۸/۹۸	۰/۰۰۱
دانش جنسی	۰/۵۰	۰/۱۳	۰/۴۴	۵/۴۶	۰/۰۰۱
رمانتیک بودن	۰/۲۸	۰/۱۱	۰/۲۵	۲/۴۱	۰/۰۰۸
صریح بودن	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۴۰	۰/۰۰۱
خجالتی بودن	-۰/۳۲	-۰/۱۳	-۰/۲۶	-۳/۲۰	۰/۰۰۲

همان‌طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، متغیرهای دانش جنسی، رمانتیک بودن، صریح بودن و خجالتی بودن با رضایت زناشویی در سطح معناداری ۰/۰۰۱ >**P** رابطه معنادار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در بین زنان متأهل، انجام شد.

یافته حاصل از پژوهش نشان داد که دانش جنسی قادر به پیش‌بینی رضایت زناشویی زنان متأهل هست. این یافته با نتایج مطالعات ترابی و همکاران (۱۳۹۹)، بشارت و همکاران (۱۳۹۶)، و آتاکی و همکاران (۲۰۲۱)، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که آگاهی و دانش جنسی بسیار مهمی در رضایت افراد از زندگی زناشویی‌شان دارد. بسیاری از افراد مخصوصا در کشور ما با اطلاعات ناقص و گاه حتی اشتباه وارد رابطه زناشویی می‌شوند که نتیجه آن رابطه‌ای با کیفیت پایین است. آموزش اطلاعات صحیح در زمینه چرخه پاسخ جنسی، تفاوت‌های زن و مرد دراین زمینه و در ابراز عشق، دیدگاه اسلام در زمینه رابطه جنسی نه تنها احتمال بهبود مهارت‌های عملی را افزایش می‌دهد بلکه باعث اصلاح بسیاری از باورهای اشتباه زوجین می‌شود که این مسأله مخصوصا در زنان بسیار حائز اهمیت است؛ زیرا مکانیزم راه اندازی میل جنسی در زنان به مقدار زیادی تحت تأثیر افکار و باورهایی قرار دارد که در این زمینه دارند؛ برخلاف مردان که به راحتی و خیلی زود از طریق حس بینایی و یا بویایی برانگیخته می‌شوند (آتاکی و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین، از آنجاکه مسائل جنسی و توانایی برقراری یک ارتباط جنسی مطلوب، یکی از اجزاء شخصیت و خودپنداره فرد محسوب می‌شود، زمانی که فرد در عملکرد جنسی با مشکل مواجه شود و متوجه می‌شود که آگاهی و دانش کمی در این زمینه دارد، خود را به عنوان شریک جنسی فاقد صلاحیت می‌بیند که این موضوع بر میزان احساس رضایت وی از زندگی تأثیر می گذارد. در این خصوص، دانش جنسی با فراهم ساختن زمینه جهت شناخت محدودیت‌ها و کالبدشناختی رفتار جنسی برای افراد امکان محقق شدن رفتار جنسی لذت‌بخش و شاد را فراهم می‌سازد تا بدین وسیله با ارضاء یکی از نیازهای بشری موجبات افزایش آرامش و آسایش افراد را فراهم سازد. ازآنجایی که یکی از خصوصیات اشخاص سالم و دارای سامت روان، شناخت محدودیت‌ها و نواقص خود است، آگاهی و دانش جنسی باعث افزایش شناخت و پذیرش محدودیت‌ها می‌شود و

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

صمیمیت و نزدیکی حاصل از رابطه جنسی سالم و آگاهانه حس باهم بودن و دوست داشتن و دوست داشته شدن و نهایتاً افزایش رضایت زناشویی را برای زوجین به همراه می‌آورد

یافته دیگر پژوهش نشان داد که طرحواره های رمانتیک و صریح بودن، به طور مثلث و طرحواره خجالتی بودن به صورت منفی قادر به پیش بینی رضایت زناشویی زنان متأهل هستند. این یافته با نتایج مطالعات اسلامی باباحیدری و همکاران (۱۴۰۰)، صابونچی و همکاران (۱۳۹۹)، جماعتی اردکانی و همکاران (۱۳۹۹)، زرگری نژاد و احمدی (۱۳۹۸)، مام صالحی و همکاران (۱۳۹۸) و مریمی و همکاران (۱۳۹۵)، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که بخشی از علل و زمینه های بروز تعارضات زناشویی به نحوه روابط و تعامل های دو جنس زن و مرد و روابط ویژه آن‌ها در خانواده به عنوان زن و شوهر باز می گردد. از آنجاکه تعارض امری ارتباطی است، بهتر است که تعامل بین زوجین مورد بررسی قرار گیرد. در طرحواره‌های جنسی گرایش‌های فردی بیشتر مورد نظر است. این طرحواره‌ها، نگرش ها، رفتارها، تصمیمات و قضاوت‌های جنسی فرد را هدایت می کنند. طرحواره‌ها همیشه خود را در روابط نشان می‌دهند و باعث تاثیر در روابط بین‌فردی می‌شوند. معمولا ماهیت ناسازگار طرحواره‌ها زمانی ظاهر می‌شوند که افراد در روند زندگی خود و تعامل با دیگران به ویژه رابطه زناشویی به گونه ای عمل کنند که طرحواره‌های آن‌ها باید به هر قیمتی تأیید شود (کروک و کورت، ۲۰۱۹). پاورمن و همکاران (۲۰۱۷) معتقدند زنانی که طرحواره مثبت دارند، تمایل دارند که در نگرش‌های جنسی راحت باشند و به‌طور کلی از بازداری‌های اجتماعی مانند خودآگاهی یا خجالت رها هستند و طیف گسترده‌تری از فعالیت‌های جنسی را در طول زندگی جنسی خود گزارش می‌کنند. برای زنان دارای طرحواره جنسی مثبت، روابط عاشقانه مرکزیت دارند. زنان دارای طرحواره صریح –باز، تمایالت و رفتارهای جنسیشان را - مانند زنان دارای طرحواره پرشور - عاشقانه گزارش می کنند، اما این افراد، تعهد ضعیف‌تر و پیوندهای کمتر پایایی دارند و ممکن است در روابط جنسی تعهد کمتری داشته باشند؛ بنابراین بازنمایی طرحواره‌ای یک زن جنسی‌گرا هم عناصر انگیزشی (برانگیختگی جنسی) و هم شامل عناصر دلبستگی (روابط عاشقانه). را در پی دارد. بالعکس، در زنانی که طرحواره‌های منفی از تمایالت جنسی دارند، خودشان را از نظر عاطفی سرد و بی‌رعاشقانه می‌دانند و اذعان دارند که در رفتار جنسی و روابط عاشقانه، به شیوه‌ای بازدارنده عملمی کنند. این زنان تمایل دارند که در مسائل جنسی محافظه کار باشند و نگرش‌ها و ارزش‌های منفی در خصوص موضوعات جنسی داشته باشند و ممکن است خود را به عنوان افراد خودآگاه، خجالتی، یا مطمئن‌تر در انواع رفتارهای جنسی و اجتماعی توصیف کنند که از این نظر می‌تواند میزان رضایت زناشویی آنها را نیز تحت تأثیر قرار بدهد.

در مجموع نتایج این پژوهش نشان داد که رضایت زناشویی در زنان متأهل با عواملی از جمله دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی در ارتباط است؛ بنابراین، برنامه‌های توانمندسازی و آموزشی با هدف دانش افزایی جنسی و افزایش علاقه بین زوجین، می‌تواند نقش مؤثری در بهبود کیفیت زناشویی و افزایش رضایت از زندگی را به همراه داشته باشد.

این پژوهش نیز مانند سایر مطالعات با محدودیت‌هایی روبرو بود. از جمله این محدودیت‌ها می‌توان به روش نمونه‌گیری دردسترس و محدود بودن جامعه به زنان متأهل و پایین بودن حجم نمونه آماری پژوهش، اشاره کرد. از این‌رو، پیشنهاد می‌شود تا در مطالعات آتی، پژوهشگران از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده کرده و جامعه بزرگ‌تری از هر دو گروه جنسی مرد و زن را مورد مطالعه قرار دهند. در مجموع با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت که متغیرهای دانش جنسی و طرحواره‌های جنسی توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی را در زنان متأهل دارند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود تا روان‌شناسان و مشاوران خانواده با تغییر طرحواره‌های جنسی در جهت مثبت و آموزش دانش جنسی به زوجین، تعارضات زناشویی بین آنها را کاهش داده و ثبات ازدواج را پدید آورند و از آسیب طلاق پیشگیری کنند. همچنین، به مشاورینی که زوجین پیش از ازدواج به آن‌ها مراجعه می‌کنند، پیشنهاد می‌شود تا زوجین را از نظر چگونگی طرحواره‌های جنسی و میزان آگاهی و دانش جنسی، مورد ارزیابی قرار دهند.

منابع

اسلامی باباحیدری، ف.، عسگری، ف.، و ضرغامی حاجبی، م. (۱۴۰۰). همبستگی طرحواره‌های جنسی با تعارضات زناشویی و بی ثباتی ازدواج در زوجین. فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت، ۱۰، ۲، ۱۰۹-۹۸. http://jhpm.ir/article-1-1237-fa.html

امیدیان، م.، رحیمیان بوگر، ا.، طالع پسند، س.، نجفی، م.، و کاوه، م. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش غنی‌سازی سازگاری زوج‌ها در بهبود ارتباطات زناشویی. *مجله پژوهش‌های مشاوره*، ۱۷، ۶۷، ۲۰-۴۰. http://irancounseling.ir/journal/article-1-747-fa.html

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

بابایی، ا.، عباسی، ع.، میرمحمدی، م.، و انتظاری، س. (۱۳۹۸). بررسی رابطه طرحواره‌های جنسی و عملکردجنسی با تعارضات زناشویی زنان درگیر خشونت خانگی. *مجله علوم پزشکی زانکو*، ۲۰، ۶۵، ۹۶-۸۷. http://zanko.muk.ac.ir/article-۱-۴۳۶-fa.html

بختیارپور، س.، حبیبی، د.، و کریمی، ع. (۱۳۹۵). ،بررسی رابطه سطح آگاهی جنسی با رضایت جنسی در زنان. *اولین کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم تربیتی و روان‌شناسی و مطالعات اجتماعی ایران، قم*. https://civilica.com/doc/499145/

بشارت، م. ع.، و رنجبر کلاگری، ا. (۱۳۹۲). مقیاس ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی: پایایی، روایی و تحلیل عاملی. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۴، ۱۴، ۱۶۸-۱۴۸. https://jem.atu.ac.ir/article_90.html

ترابی، ف.، بخشایش، ع. ر.، و زارعی، ح. (۱۳۹۹). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس هیجان‌خواهی و دانش جنسی. *مجله روان‌شناسی بالینی و شخصیت*، ۱۸،۱، ۷۷-۶۷. doi: 10.22070/cpap.2020.2923

جماعتی اردکانی، ر.، برزگری، ر.، نصیرپور، ن.، و سلیمانی، م. (۱۳۹۹). طرحواره جنسی و رضایت جنسی در زنان بارور و نابارور. *مجله زن و مطالعات خانواده*، ۱۳، ۴۷، ۱۰۷-۹۳. doi: 10.30495/jwsf.2020.1884371.1412

خندان دل، س.، و کاویان فر، ح. (۱۳۹۴). نقش اعتماد در روابط بین‌فردی و تاب آوری خانواده در رضایت زناشویی زوج‌های شاغل. *فصلنامه آسیب شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده*، ۱، ۱، ۳۱-۱۴. http://fpcej.ir/article-1-103-fa.html

ذاکرپور آقاملکی، ر.، و خان محمدی، ا. (۱۳۹۹). اثربخشی افزایش دانش جنسی بر رضایت زناشویی در زنان متاهل، *سومین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت*، مشهد، ایران. https://civilica.com/doc/۱۲۲۲۹۲۹/

زرگری نژاد، ف.، و احمدی، م. (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای طرحواره خود جنسی در رابطه بین کنش‌وری جنسی و رضایت جنسی در دانشجویان زن متاهل دانشگاه الزهرا(س) و دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران-جنوب در زمستان ۱۳۹۶. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۲۵، ۴، ۴۲۷-۴۱۲. http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-2946-fa.html

سلیمانیان، ع. ا. (۱۳۷۳). *بررسی تفکرات غیر منطقی بر اساس رویکرد شناختی بر نارضایتی زناشویی*. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه تربیت معلم تهران. https://elmnet.ir

صابونچی، ف.، دوکانه‌ای فرد، ف.، و بهبودی، م. (۱۳۹۹). الگوی ساختاری رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری هیجان‌خواهی. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۴، ۱، ۱۳۸-۱۱۹. doi:10.52547/APSY.14.1.119

عشقی، ر.، بهرامی، ف.، و فاتحی‌زاده، م. (۱۳۸۶). تعیین اثربخشی مشاوره رفتاری - شناختی جنس زوجین بر بهبود، اعتماد به نفس جنسی، بی‌پرده‌گویی جنسی و دانش جنسی زنان سردمزاج در شهر اصفهان. *نشریه پژوهش‌های مشاوره*، ۶، ۲۳، ۹۶-۸۳. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=۷۲۲۳۹

کرمی، م.، احمدی، ص.، و قبادی، س. (۱۴۰۰). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس شادکامی و کیفیت زندگی در زوجین شهر تهران. مجله *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲۲، ۱، ۱۰۲-۹۳. doi: 10.30486/jsrp.2020.584068.1674

مام صالحی، ح.، مرادی، ا.، عارفی، م.، و یاراحمدی، ی. (۱۳۹۸). بررسی رابطه طرحواره‌های جنسی و رضایت جنسی زوجین: نقش واسطه‌ای الگوهای ارتباطی. *مجله سلامت و مراقبت*، ۲۱، ۳، ۲۵۱-۲۴۲. http://hcjournal.arums.ac.ir/article-1-1079-fa.html

مجتبائی، م.، صابری، ه.، و علیزاده، ع. (۱۳۹۴). نقش طرحواره‌های جنسی و تصویر بدنی بر کارکرد جنسی زنان. *فصلنامه روان‌شناسی سلامت*، ۴، ۱۳، ۴۰-۲۱. https://hpj.journals.pnu.ac.ir/article_۱۶۰۱.html

مریمی، ف.، رنجبری پور، ط.، و خوشنویس، ا. (۱۳۹۵). نقش طرحواره‌های جنسی در پیش‌بینی رضایت زناشویی دانشجویان زن متأهل، *اولین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی و علوم اجتماعی*، تهران، ایران. https://civilica.com/doc/۵۳۴۵۶۷/

نادری، ف.، حیدری، ع. ر.، و حسین زاده مالکی، ز. (۱۳۸۸). رابطه بین دانش و نگرش جنسی، مؤلفه‌های عشق و رضایت زناشویی با همسر آزاری در کارکنان متاهل ادارات دولتی شهر اهواز. *مجله زن و فرهنگ*، ۱، ۱، ۴۵-۲۸. http://jwc.iauahvaz.ac.ir/article_۵۲۲۹۷۶.html

Andersen, B. & Cyranowski, J.M. (1994). "Women sexual – self – schema". *J Personal Soc Psychol*, 67 (6),1079 -1110 https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.6.1079

Attaky A, Schepers J, Kok G, Dewitte M. (2021). The role of sexual desire, sexual satisfaction, and relationship satisfaction in the sexual function of arab couples living in saudi Arabia. *Sex Med*, 9(2), 100303. https://doi.org/10.1016/j.esxm.2020.100303

Bachem, R., Levin, Y., Zhou, X., Zerach, G., & Solomon, Z. (2018). The Role of Parental Posttraumatic Stress, Marital Adjustment, and Dyadic Self-Disclosure in Intergenerational Transmission of Trauma: A Family System Approach. *Journal of marital and family therapy*, 44(3), 543-555. https://doi.org/10.1111/jmft.12266

Gottman, J. M., & Levenson, R. Y. (2016). The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14-year period. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 737-745. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.00737.x

Körük, S., & Kurt, A. A. (2019). The predictive role of early maladaptive schemas in the evaluation of pre-marital romantic relationships among university students. *Life Skills Journal of Psychology*, 3(5), 73-83. https://doi.org/10.31461/ybpd.556424

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

Lyu, J., Shen., & Hesketh, T. (2020). Sexual Knowledge, Attitudes and Behaviours among Undergraduate Students in China—Implications for Sex Education. Int. J. *Environ. Res. Public Health*, 17, 6716. *https://doi.org/10.3390/ijerph17186716*

Ollson, D.H. (1989). *Families: what makes them work* .New York: Hamilton.

Olson DH, & Fowers BJ. (1993). Five types of marriage: an empirical typology based on ENRICH. *The Family Journal*, 1(3),196–207. *https://doi.org/10.1177/1066480793013002*

Olson, D. H., Waldvogel, L., & Schlieff, M. (2019). Circumplex Model of Marital and Family Systems: An Update. *Journal of Family Theory & Review, 11(12), 111-129. https://doi.org/10.1111/jftr.12331*

Olson, D. H.; J. DeFrain & L.Skogrand. (2011). *Marriages and Families: Intimacy, Diversity, and Strengths.* New York: McGraw-Hill.

Rose, A., Anderson, S., Miller, R., Marks, L., Hatch, T., & Card, N. (2019). Longitudinal Test of Forgiveness and Perceived Forgiveness as Mediators between Religiosity and Marital Satisfaction in Long-Term Marital Relationships. *The American Journal of Family Therapy, 8,* 1-19. *https://doi.10.1080/01926187.2018.1547667*

Xie, J., Shi, Y., & Ma, H. (2017). Relationship between similarity in work-family centrality and marital satisfaction among dual-earner couples. *Personality and Individual Differences, 113,* 103–108. *https://doi.10.1016/j.paid.2017.03.021*

Xie, J., Zhou, Z. E., & Gong, Y. (2018). Relationship between proactive personality and marital satisfaction: A spillover-crossover perspective. *Personality and Individual Differences*, 128, 75-80. *https://doi.10.1016/J.PAID.2018.02.011*

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.5.2.7]